

ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ РАД

На зміну традиційним приходять нові форми проведення педрад:

Педрада - диспут
Педрада - захист інновацій
Педрада - ділова гра
Педрада – семінар-практикум
Педрада – аукціон педагогічних ідей
Педрада - презентація
Педрада – майстер-клас
Педрада - рольова гра
Педрада - конференція
Педрада - круглий стіл
Педрада - фестиваль
Педрада - суд
Педрада – конкурс
Педрада - тренінг
Педрада - дослідження
Психолого - педагогічний вернісаж
Педрада - КТС
Педрада - консилиум
Педрада - творчий звіт
Педрада – методичний день
Методична пвнорама
Педрада - практикум
Педрада - КВК
Педрада з елементами тренінгу

Нетрадиційні форми проведення педрад досягають своєї мети, якщо в школі панує доброзичлива обстановка, вчитель з радістю йде на роботу, адміністрація розуміє проблеми вчителя, завжди допомагає їх розв'язанню, бачить у кожному педагогові та учневі творчу особистість, створює оптимальні умови для плідної роботи.

Суть інтерактивного навчання: навчальний процес організований так, що всіх учасників залучено до процесу пізнання, формування висновків, створення певного результату, де кожен робить індивідуальний внесок, обмінюється знаннями, ідеями, способами діяльності. Відбувається цей процес в атмосфері доброзичливості та взаємопідтримки. Це дозволяє не тільки отримати нові знання, а й розвиває пізнавальну діяльність, переводить її в більш високі форми кооперації та співробітництва. Інтерактивне навчання дозволяє розв'язати одразу кілька завдань: розвиває комунікативні вміння й навички, допомагає встановленню емоційних контактів між учасниками процесу, забезпечує виконання завдання, оскільки змушує працювати в команді, прислухатися до думки кожного. Використання інтерактиву знімає нервові напруження, дає можливість змінювати форми діяльності, переключати увагу на основні питання.

Коротко позначимо деякі нові нетрадиційні форми педагогічної ради:

ПЕДРАДА-ДИСПУТ

«Навчати чи виховувати?» - запропонували модераторам подумати над такими проблемами:

В якому ступені реформа торкнулася проблем виховання? Ваша думка про це.
Дитину треба приймати такою, якою вона є. Чи згодні ви з цією думкою? Яка ваша позиція?
Як ви думаєте: чи поганий традиційний урок? Якщо ні, то які його переваги?
На цій педраді в модераторів були не тільки традиційні ролі учасників диспуту, але були і конформісти, критики, союзники. Доповідачеві довелося активно захищати свою позицію.
Педрада-диспут сподобалась: обговорення проблеми було гострим, активним. Нудьги та байдужості на цьому форумі не було. Як рекомендації були запропоновані закони диспуту:
диспут - вільний обмін думками;
на диспуті всі активні. У суперечці всі рівні;
кожний виступає та критикує будь-яке положення, з яким він не згодний;
говори, що думаєш, і думай, що говориш;
головне в диспуті - факти, логіка, уміння доводити. Міміка, жести, вигуки як аргумент не приймаються;
май мужність вислухати правду й не ображатися;
гостре, влучне слово вітається;
перешіптування на місці, недоречні жарти забороняються;
тут немає тих, хто спостерігає! Кожен - активний учасник розмови.
Варіантом педагогічної ради-диспуту є рішення педагогічних ситуацій. Адміністрація освітньої установи вибирає банк складних педагогічних ситуацій з даної проблеми, що пропонуються колективу. Форма їхнього проведення може бути різноманітною: адресною, за допомогою жеребкування, із поділом на групи (табору, команди). Адміністрація може відігравати роль журі, що веде консультанта, опонента та ін.

ПЕДАГОГІЧНА РАДА - ЗАХИСТ ІННОВАЦІЙ

Кожній групі учасників педагогічної ради (кафедрі, відділенню) дається завдання - попередньо підготуватися (познайомитися з досвідом) і в лаконічній формі (10-15 хв.) викласти ідеї та особливості педагогічної інновації, ознайомитися з конкретним досвідом використання педагогічної технології.

Група вибирає виконавців таких ролей:

автор-новатор - носій передових ідей, спікер групи;

оптимісти - захисники ідеї, її пропагандисти;

песимісти-консерватори та скептики - супротивники ідеї;

реалісти-аналітики, здатні зважити всі «за» і «проти» і зробити необхідні висновки.

У залежності від кількості людей та обговорених інновацій можна виділити творчі групи за рольовими напрямками та за іншим (учень - учитель - батько, учитель - керівник тощо). У результаті педрада приходить до рішення про доцільність або недоцільність інновації.

ПЕДАГОГІЧНА РАДА - ДІЛОВА ГРА

Зміст ділової гри засновано на імітації виробничих ситуацій, вирішення різноманітних задач. Для педагогічної ради-ділової гри необхідні деякі умови:

Наявність проблеми та мети, що повинен вирішити педагогічний колектив. У практиці поширені такі узагальнені теми рад-ігор: гуманізація й демократизація відносин у колективі; модель учнівського самоврядування; модель випускника; захист ідей передового/авторського досвіду; освоєння інноваційних технологій; розробка програм розвитку тощо.

Імітація реальної ситуації за ролями (учень, батько, директор школи, представники органів влади та інші). Організаторами виступають координатор, інтегратор, контролер, тренер. У грі є учасники з методологічними позиціями (методолог, критик, методист, проблематизатор, програміст) і психологічними (лідер, незалежний, неприйнятий, той, який відкидається).

Реальна наявність інтересів, думок учасників. У великому педагогічному колективі це забезпечується різними посадовими статусами, суб'єктивною позицією, різним ступенем

відповідальності і т. д. Звичайно ж, при проведенні такої педради треба дотримуватися правил гри, стимулювати учасників змаганням, експертною оцінкою особистого й колективного внеску, оцінкою результату ігрової діяльності.

Весь процес організації педради-гри можна розділити приблизно на шість етапів:

I етап - розробка гри, складання сценарію;

II етап - організаційний: необхідно роз'яснити учасникам гри цілі та зміст, ознайомити їх із програмою та правилами, розподілити ролі, поставити конкретні задачі, призначити та вибрати експертів (журі), визначити регламент виступів. Ролі можна розподілити за бажанням;

III етап - розігрування ситуацій і пошук рішення всередині кожної групи. Робота у групі може проходити у вигляді «мозкового штурму», дискусії, тренінгу під керівництвом ігротехніка, обраного групою;

IV етап - міжгрупово дискусія: виступ груп, захист ідей, проектів, взаємооцінки, «відкритий мікрофон»;

V етап - підбиття підсумків: аналізуються й узагальнюються результати (це роблять експерти), приймається загальне колективне рішення. При оцінці гри експерти (керівники) особливу увагу звертають на актуальність, реальність, економічність, оптимальність і оригінальність рішень;

VI етап досить складний: треба перенести досвід мислення діяльності із гри в реальне життя освітньої установи.

У статті складно докладно розкрити всі вищезгадані нетрадиційні форми. Учасники модераторського семінару розробили низку тем педагогічних рад з міні-планами. Наприклад, педагогічна рада/семінар-практикум «Особистісний підхід на уроці». План: новий погляд на особистість дитини; відносини вчитель - учень; оцінка діяльності учнів у навчальному процесі; індивідуальний підхід як діагностика, облік, прогнозування; формування «Я-концепції» дитини. Усі учасники модераторської ради були задоволені розкриттям проблеми «Педагогічна рада», шляхами її рішення й затвердилися в думці, що педагогічна рада повинна функціонувати не тільки як орган розгляду, а і як орган рішення життєво важливих для школи питань. Він повинен стати інструментом колективного управління освітньої установи, допомогти розвинути творче мислення вчителя.

Педагогічна рада означає «радитися», «тримати раду», що приносить педагогічному колективі радість і задоволення, упевненість і натхнення.

ПЕДАГОГІЧНА РАДА – СЕМІНАР - ПРАКТИКУМ

Проводиться як групове заняття для підвищення кваліфікації вчителів.

I етап включає в себе підготовлені виступи науково-методичного або теоретико-практичного характеру з актуальних питань освітнього процесу.

II етап передбачає курс практичних занять з освітленим питанням. В кінці другого етапу формулюється рішення педагогічної ради.

У традиційну словесно-логічну "палітру" даного педради включаються інтенсифіковані практико-орієнтовані форми: відкритий урок (захід), показ фрагментів уроків (заходів), демонстрація відеоматеріалів, "продуктів" освітнього процесу (дидактичні матеріали, творчі, дослідницькі роботи учнів) і т. д.

ПЕДАГОГІЧНА РАДА - АУКЦІОН

На I етапі педради-аукціону на розгляд виносяться різні педагогічні ідеї (технології, техніки, методи, форми, засоби) за певною педагогічною проблемою. Кожен із послідовників або авторів ідеї робить їй рекламу, готує спеціальне повідомлення.

На II етапі вчителі "купують" ті ідеї, які, на їх погляд, заслуговують на увагу.

Організаційний комітет (журі) підводить підсумки, представляє педагогічну ідею, що заробила більшу кількість "грошей" (балів, очок). Далі формулюється рішення педагогічної ради.

Педрада-аукціон заохочує ініціативу педагогів, їх самостійність і творчість, спроби створити технологію вирішення педагогічної проблеми.

ПЕДАГОГІЧНА РАДА - ПРЕЗЕНТАЦІЯ

Дана форма використовується для ознайомлення з педагогічними інноваціями, для офіційного представлення нових освітніх програм, підручників, навчальних кабінетів, нового досвіду по певній педагогічній проблемі. Мета презентації - привернути увагу до чогось, познайомити з новим починанням, дати йому суспільну оцінку. На педраді-презентації активно використовуються інформаційно-комунікаційні технології

ПЕДАГОГІЧНА РАДА – МАЙСТЕР- КЛАС

Засідання педагогічної ради у формі „майстер-клас” доцільне з метою пропаганди і творчого впровадження ідей особливо актуального і перспективного досвіду вчителя – майстра, класного керівника, узагальненого адміністрацією школи, колегією рай(міськ)во, радою методкабінету тощо. Особливу увагу треба приділити розкриттю технології досвіду, відпрацюванню практичних умінь творчої її трансформації в індивідуальну педагогічну лабораторію вчителів.

Форму „майстер-клас” доцільно використати з метою пропаганди перспективного досвіду з таких проблем:

- * диференціація навчання у звичайному класі;
- * діагностика рівня розвитку навчальних досягнень учнів;
- * диференціація й індивідуалізація домашніх завдань;
- * організація позакласної роботи з предмета;
- * створення системи громадянського виховання;
- * формування і розвиток класного колективу;
- * організація колективної творчої діяльності (технологія підготовки колективної творчої справи);
- * застосування ефективних форм і методів морально-правового виховання учнів;
- * удосконалення системи педагогічного всеобучу батьків;
- * технологія підготовки і проведення батьківських зборів та інших.

ПЕДАГОГІЧНА РАДА – КОНФЕРЕНЦІЯ

Педагогічна рада – конференція поєднує якості й педагогічної ради, і наукової конференції. Проводиться педрада такої форми у вигляді серії коротких (до 10-15 хв.) доповідей, що містять підсумки творчої, навчально-виховної, науково-методичної роботи педагогів і керівника. Творчий обмін досвідом – суть педради-конференції.

Тематика педрад-конференцій може бути присвячена як підсумкам роботи установи в цілому, так і окреміш загалом педагогічній проблемі, носити науково-практичний характер. Їхня особливість - обов'язкові заохочення й нагородження(за підсумками року), оформлення й випуск матеріалів, що узагальнюють педагогічний досвід, облік і реалізація пропозицій і рекомендацій педагогів у планах наступного навчального року.

Якщо тема педради-конференції торкається окремої педагогічної проблеми, то педрада може складатися з декількох частин, наприклад, з основного повідомлення й діалогу, який організує адміністрація з групою фахівців(вчителями-предметниками, психологом тощо). Їхні відповіді на задані питання будуть спонукати інших учасників розбудовувати тему, висловлюючи свою думку. По закінченні ухвалюються відповідні рекомендації.

ПЕДАГОГІЧНА РАДА – КРУГЛИЙ СТІЛ

Для педагогів дуже важливими і корисними бувають періодичні зустрічі за круглим столом. Для його підготовки керівникам необхідно відібрати цікаві, проблемні питання для обговорення, заздалегідь продумати організацію. Можна запросити фахівців різних профілів, наприклад, лікарів, економістів, юристів тощо. Щоб засідання «круглого столу» проходило активно й зацікавлено, необхідно настроїти учасників на обмін думками й підтримувати атмосферу вільного обговорення. Для підвищення активності можна запропонувати для обговорення одну-дві

критичні, гострі ситуації в даній сфері діяльності. Для ілюстрацій тих або інших положень, фактів доцільно використовувати відео фрагменти, фотодокументи, матеріали зі ЗМІ, графіки, діаграми, записи. Запрошені на «круглий стіл» учасники не виступають із доповідями, а беруть участь у вільному обміні думками з проблеми, що розглядається.

Основні завдання круглого столу:

- організація активної самостійної роботи;
- зняття і постановка питань;
- організація творчого мислення і формування продуктивної діяльності;
- обмін знаннями і досвідом;
- пошук вирішення актуальних проблем, виявлення передового досвіду роботи.

ПЕДАГОГІЧНА РАДА – ФЕСТИВАЛЬ

Педагогічна рада-фестиваль проходить як широкий суспільний огляд досягнень, свято, що супроводжується показом, оглядом форм, методів, прийомів. Засобів навчання в різноманітності художнього оформлення.

ПЕДАГОГІЧНА РАДА – СУД

Дана технологія проведення педрад дозволяє активізувати педагогічний склад, виявити ставлення вчителів до досліджуваного питання. Результати проведеного анкетування наприкінці педради дозволяють висловлюватися практично кожному учасникові освітнього процесу школи з певної проблеми. Підсумки педради можна представити у вигляді діаграм, анкет зворотнього зв'язку.

ПЕДАГОГІЧНА РАДА – КОНКУРС

Педрада-конкурс ставить за мету підвести підсумки конкурсів майстерності в педагогічному колективі, виділити кращих. Заздалегідь розробляються положення, умови проведення конкурсу, продумується підведення підсумків.

ПЕДАГОГІЧНА РАДА – ТРЕНІНГ

Мета – відпрацювання професійних навичок і вмінь.

Тренінг - слово англійське – спеціальний. Тренувальний режим. Тренування може бути самостійною формою методичної роботи або використовуватися як методичний прийом при проведенні педради.

При проведенні тренінгу широко використовуються педагогічні ситуації, роздатковий матеріал, технічні засоби навчання. Тренування доцільно проводити в тренувальних групах чисельністю від 6 до 12 осіб.

Основні принципи в роботі тренінгової групи: довірче і відверте спілкування, відповідальність у дискусіях і під час обговорення результатів тренування.

ПЕДАГОГІЧНА РАДА – ДОСЛІДЖЕННЯ

У підготовці бере участь увесь колектив учителів.

Підготовка й проведення такої педради має подібність з етапами підготовки дослідницького проекту:

1. На засіданні науково-методичної ради: визначається ініціативна група з підготовки педради, обговорюється задум плану, його етапи, затверджується проект і тимчасовий колектив з підготовки і проведення педради.
2. На засіданнях тимчасового колективу вивчаються теоретичні матеріали, результати діагностичних зрізів, творчі роботи вчителів і учнів, аналізується весь цей матеріал і розробляється зміст обговорення на педраді й проект його рішення.
3. На засіданнях постійних груп(ШМК): вивчається теоретичний матеріал, готуються діагностичні аналітичні матеріали, розробляються моделі відкритих уроків, позакласних заходів, експертні оцінки захисту творчих робіт учителів тощо.
4. На засіданнях тимчасових груп: готуються творчі звіти, виступи, стендові доповіді тощо.

5. На засіданнях інформаційного центру: обробляються діагностичні зрізи, робиться кількісний і якісний аналіз результатів, виявляються проблеми й перспективи розвитку освітнього середовища школи.
6. На заключному засіданні науково-методичної ради: обговорюються результати, представлені всіма колективами, здійснюється попередня експертиза представлених матеріалів, їх узагальнення, відбір представлених висупів, звітів, повідомлень тощо, розробляються пропозиції щодо проекту рішення педради.
7. Проведення педради – дослідження в логіці дослідницького проекту, на якій проходить експертиза всіх представлених на захист результатів діяльності, аналіз і оцінка представлених проектів учасників педради. Визначення перспектив розвитку системи науково-методичної служби, ухвалення рішення на рівні методичних рекомендацій, проводиться педагогічна рефлексія.

ПЕДАГОГІЧНА РАДА – КОНСИЛІУМ

Мета: координація дій педагогів у роботі з учнями, визначення причин виявлення ускладнень і пошуку способів їхнього подолання.

Педагогічний консилиум робить знання про учнів більш багатобічними, більш об'єктивними, сприяє обміну досвідом індивідуального підходу до школярів.

Педагогічний консилиум:

- Робить знання про учнів більш різнобічними й об'єктивними, що дозволяє правильно визначати способи, характер педагогічних впливів.
- Сприяє обміну досвідом індивідуального підходу до учнів.
- Забезпечує єдиний підхід до навчально-виховної роботи.
- Дозволяє більш коректно планувати завдання майбутніх урочних і виховних заходів.
- Допомагає знаходити правильні підходи до учнів, ефективно вирішувати навчально-виховні завдання.